

Parlamentul
Republicii Moldova

VG nr. 03/02-2022

16.02.2022

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea Codului Contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008

Anexă:

1. Proiectul de lege – 8 file;
2. Nota informativă – 6 file.

Deputați în Parlament:

Grigoriu Vasile

Trubea Alexandru

Utalie Jacov

Artemie Cătănoi

Gatariu Ersilia

Dopo Boris

Chirilac Igor

Olsea Stancu
Maria Gonta

O. Nantoi

V. Caracu

B. Moneanu

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	76
"18"	ad 2022
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

**privind modificarea Codului contravențional
al Republicii Moldova nr.218/2008**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. **Articolul 74** va avea următorul cuprins:
“Articolul 74 Încălcarea legislației cu privire la monumentele istorice, patrimoniul arheologic sau monumentele de for public

(1) Încălcarea regimului de protecție și de folosire a monumentelor istorice, patrimoniului arheologic și monumentelor de for public se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Edificarea monumentelor de for public fără aprobări legale se sancționează cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Demontarea, strămutarea sau modificarea monumentelor istorice, monumentelor de arheologie, sau monumentele de for public fără aprobări legale se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 750 la 900 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Intervențiile prin construcție neautorizată, sau cu încălcarea autorizației de construcție, pe terenul monumentului istoric, monumentului de for public sau pe terenul cu patrimoniu arheologic, ori în zonele lor de protecție se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale și cu privarea

de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la 1 an aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale și cu privarea dreptului de a desfășura o anumită activitate aplicată persoanei juridice.

(5) Neîndeplinirea atribuțiilor legate de întreținerea, îngrijirea, conservarea și restaurarea monumentelor de for public se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Nerespectarea de către primarul unității teritorial-administrative a prevederilor legale cu privire la protejarea monumentelor istorice, la asigurarea pazei patrimoniului arheologic și semnalarea Agenției Naționale Arheologice referitor la nerespectarea legislației privind protejarea patrimoniului arheologic se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale.

(7) Eliberarea de către emitent a autorizației de construire în lipsa certificatului de descărcare de sarcină arheologică pentru terenurile cu patrimoniu arheologic sau în lipsa avizului Consiliului Național al Monumentelor Istorice pentru intervenții la monumente de istorie și cultură de categorie națională, dacă aceasta nu constituie infracțiune, se sancționează cu amendă de la 1200 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la 1 an.

(8) Împiedicarea de către proprietarii terenurilor cu patrimoniu arheologic sau de către titularii dreptului de posesiune a acestora a accesului personalului autorizat, conform legislației, de către autoritatea responsabilă de protejarea și valorificarea patrimoniului arheologic, în vederea prospectării arheologice, cercetării și protejării patrimoniului arheologic și asigurării măsurilor de protecție și pază a bunurilor de patrimoniu arheologic se sancționează cu amendă în mărime de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(9) Înstrăinarea de către proprietarii privați a terenurilor cu patrimoniu arheologic sau a monumentelor înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat fără notificarea prealabilă a Ministerului Culturii se sancționează cu amendă în mărime de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

(10) Aplicarea climatizoarelor sau a instalațiilor ingineresti pe fațadele principale ale monumentelor istorice se sancționează cu amendă în mărime de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

2. La articolul 93:

alineatul (1) se completează cu literele e), f), g), h) cu următorul cuprins:

„e) executarea lucrărilor de către persoane necertificate în domeniu conform prevederilor cerințelor Legii nr.778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică și Legii nr.354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile sau în lipsa categoriei corespunzătoare de executare a lucrărilor;

f) executarea amplasării construcțiilor, precum și a rețelelor edilitare contrar documentației de proiect;

g) distrugerea sau strămutarea construcțiilor în procesul de formare a bunului imobil contrar documentației de proiect;

h) recepția și înregistrarea bunurilor imobile contrar documentației de proiect precum și a actelor normativ;”.

sanctiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins:

se sancționează cu amendă de la 50 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 360 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

sanctiunea alineatului (2) va avea următorul cuprins:

se sancționează cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

3. Articolul 177 va avea următorul conținut:

“Articolul 177 Încălcarea legislației și documentelor normative în domeniul urbanismului și construcțiilor

(1) Încălcarea legislației în domeniul urbanismului și construcțiilor manifestată prin:

a) eschivarea de la asigurarea accesului organelor de control la planurile urbanistice generale și de la furnizarea de date și informații, necesare activității de amenajare a teritoriului și de urbanism, ce se conțin în băncile de date și în sistemele informaționale, precum și prin furnizarea de date și informații neautentice;

b) lipsa nemotivată de la verificarea, convocată de executant, a lucrărilor ajunse în faze determinante ale execuției;

c) neîndeplinirea obligației proiectantului de a stabili soluții pentru remedierea defectelor sesizate în proiect, referitoare la exigențele esențiale;

d) neaplicarea de către executant a soluțiilor stabilite de proiectant sau de expert pentru rezolvarea neconformităților, defectelor sau neconcordanțelor apărute în timpul execuției lucrărilor;

e) neprecizarea în proiect a categoriei de importanță a construcției și nestabilirea fazelor determinante ale execuției lucrărilor supuse controlului calității;

f) includerea în proiect sau utilizarea unor produse necertificate sau a unor produse pentru care nu există agremente tehnice la lucrările la care trebuie să se asigure nivelul de calitate corespunzător exigențelor esențiale;

g) neconvocarea factorilor care trebuie să participe la verificarea lucrărilor ajunse în faze determinante ale execuției și neasigurarea condițiilor de verificare;

h) nesesizarea în termen de 24 de ore a Agenției pentru Supraveghere Tehnică în cazul producerii unor accidente tehnice la construcțiile în execuție și la cele în exploatare;

i) încălcarea prevederilor din documentele normative referitoare la exigențele esențiale;

j) necompletarea și nepăstrarea cărții tehnice a construcției conform prevederilor legale; nerespectarea termenelor-limită prevăzute de legislația în vigoare în domeniul urbanismului sau neîndeplinirea în termen a măsurilor cuprinse în actele de control;

k) utilizarea construcțiilor a căror destinație funcțională a fost schimbată fără autorizație;

l) neinformarea în termen de către emitent a Agenției pentru Supraveghere Tehnică despre eliberarea autorizației de construire/desființare cu prezentarea unei copii sau neînștiințarea Agenției de către investitor despre demararea lucrărilor de construcții prin depunerea declarației;

m) neinformarea de către investitor/beneficiar a Agenției pentru Supraveghere Tehnică despre efectuarea recepției obiectului, instalațiilor aferente și/sau rețelelor tehnico-edilitare construite/reconstruite”;

n) producerea materialelor sau a articolelor de construcții fără regulamente tehnologice, fără documentele în construcții actualizate, cu instrumente și cu utilaj neverificat la organele metrologice de stat, fără încercări și fără analize de lot recepție, periodice și statice

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea legislației și documentelor normative în construcții manifestată prin:

a) stabilirea, în cadrul expertizei tehnice, a unor proiecte sau lucrări de construcție, a unor soluții care pot determina nerealizarea nivelului de calitate al construcțiilor corespunzător exigențelor esențiale;

b) neamenajarea, la terminarea lucrărilor de construcții, a terenurilor ocupate temporar pentru aducerea lor la starea inițială; neasigurarea verificării execuției lucrărilor de construcții prin diriginți de șantier atestați conform prevederilor legale;

c) lipsa proiectului de organizare a șantierului, neîngrădirea șantierului de construcție, neconservarea șantierului de construcție conform proiectului și neconservarea construcțiilor avariate cu pericol de exploatare;

d) neexecutarea obligațiilor de urmărire a comportării în exploatare a construcțiilor referitor la rezistență și la stabilitate, neexecutarea lucrărilor de întreținere, reparație și consolidare ce decurg din această urmărire;

e) neimplementarea și neaplicarea sistemului de conducere și de asigurare a calității, inclusiv realizarea de construcții fără responsabili tehnici atestați conform prevederilor legale;

f) falsificarea sau întocmirea incorectă a documentelor de execuție și a celor de încercare și de analiză în construcție, fabricarea și comercializarea materialelor și articolelor de construcție fără documentele de confirmare a calității sau în lipsa analizelor și a încercărilor de laborator conform cerințelor documentelor normative în construcții;

g) neasigurarea amenajării adecvate, conform normativelor în vigoare, a clădirilor, instalațiilor și încăperilor, inclusiv a celor de locuit, pentru a asigura accesul și folosirea lor de către persoanele cu dizabilități;

h) lipsa panoului informativ la șantier sau necorespunderea acestuia cu prevederile actelor normative

se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 350 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Încălcarea legislației la reconstrucția încăperilor, manifestată prin:

a) intervenții neautorizate care afectează structura de rezistență a construcțiilor;

b) extinderea neautorizată a încăperilor din contul balcoanelor și al logiilor în blocurile locative, precum și extinderea balcoanelor și logiilor existente;

c) extinderea și reamplasarea neautorizată a bucătăriilor și blocurilor sanitare din contul încăperilor locuibile în blocurile locative;

d) reamplasarea neautorizată a rețelelor de apă și canalizare;

e) intervenții neautorizate la canalele de ventilare;

f) spargerea golurilor noi și lărgirea golurilor existente în pereții structurali ai blocurilor locative;

g) comasarea apartamentelor pe verticală cu spargerea sau demontarea planșelor;

h) modificarea sistemelor de încălzire prin instalarea agregatelor la balcoane și logii în blocurile locative, cu excepția sistemelor de încălzire autonomă instalate conform proiectului și normativelor în vigoare;

i) efectuarea lucrărilor de termoizolare și tratare coloristică a fațadei în lipsa autorizației de construire, eliberată de autoritatea publică locală;

j) efectuarea lucrărilor de termoizolare și tratare coloristică a fațadei în lipsa autorizației de construire, eliberată de autoritatea publică locală

se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Încălcarea legislației în domeniul construcțiilor manifestată prin:

a) Elaborarea, modificarea proiectelor de construire, demolare, modernizare, modificare, transformare, consolidare și de reparație a construcției cu încălcarea legislației, regimului arhitectural-urbanistic și regimului tehnic, indicate în certificatul de urbanism eliberat de autoritatea administrației publice locale.

b) avizarea, verificarea și aprobarea documentației de proiect, de amenajare a teritoriului și de urbanism și autorizarea construcțiilor, lucrărilor de modernizare, de modificare, de transformare, de consolidare și de reparație a construcțiilor cu încălcarea legislației în vigoare;

c) Executarea lucrărilor de construcție, reconstrucție, demolare, modificare, transformare, modernizare și consolidare, care pot afecta exigențele esențiale, fără autorizație de construire sau proiect, în bază de proiecte neverificate, necoordonate, neavizate, neaprobat în modul stabilit, cu încălcarea proiectului sau autorizației de construire;

d) construcția anexelor, balcoanelor, copertinelor, transformarea operișurilor, sau extinderea celor existente, care afectează aspectul arhitectural al blocurilor locative;

e) interzicerea sau obstrucționarea efectuării controlului calității în construcții, neprezentarea documentelor și actelor solicitate de persoane cu atribuții de control, conform prevederilor legale;

f) neglijarea sau neîndeplinirea prescripțiilor Agenției pentru Supraveghere Tehnică;

g) continuarea executării lucrărilor de construcție/demolare în cazul expirării, suspendării, anulării autorizației de construcție/demolare

h) recepționarea construcției, instalațiilor aferente și rețelelor tehnico-edilitare, cu încălcarea prevederilor legale sau exploatarea acestora fără recepție;
se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la 1 an aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale și cu privarea dreptului de a desfășura o anumită activitate aplicată persoanei juridice.

(5) Emiterea certificatului de urbanism sau autorizației de construire/desființare solicitantului:

a) care conduc la încălcarea legislației și a documentelor normative în construcții;

b) în lipsa sau cu încălcarea prevederilor legislației sau a documentației de urbanism aprobate potrivit legii;

c) în lipsa dreptului de proprietate asupra imobilului, care să-i confere dreptul de a solicita certificatul de urbanism pentru proiectare sau autorizația de construire/desființare, cu excepția certificatului de urbanism informativ;

se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la 1 an aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(6) Neemiterea certificatului de urbanism sau autorizației de construire în termenul prevăzut de lege, refuzul nejustificat de emitere a autorizației de construire/desființare sau a certificatului de urbanism în termenul prevăzut de lege pentru documentațiile complete, sau solicitarea altor documente decât cele prevăzute de lege
se sancționează cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la 1 an aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

4. Articolul 179:

Sanctiunea va avea următorul cuprins:
“se sancționează cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale și cu privarea dreptului de a desfășura o anumită activitate de la 9 luni pînă la 1 an aplicată persoanei juridice.”.

5. La articolul 358:

În denumire cuvântul „regulilor” se substituie cu cuvântul „reglementărilor”;
la alineatul (1), cuvintele „de apărare” se substituie cu cuvintele „de asigurare a apărării”;

alineatul (1) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:
„e) neglijarea sau neîndeplinirea în termen a măsurilor specificate în actele de control și a prescripțiilor emise privind lichidarea încălcărilor constatate;”.

sanctiunea va avea următorul cuprins:
“se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

6. La articolul 364:

la alineatul (2) se exclude sintagma “sau în zonele de protecție a monumentelor de arhitectură, de istorie și de cultură”.

se completează cu un alineat nou, alineatul (2¹) cu următorul conținut:
“(2¹) Amplasarea mijloacelor de publicitate exterioară pe monument sau în zona de protecție a monumentului arheologic, monumentului istoric sau monumentului de for public
se sancționează cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu

funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 360 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

7. Articolul 423⁸ :

la alineatul (1), cuvintele „ Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor” se vor substitui cu cuvintele „ Agenția de Inspectare a Monumentelor”.

la alineatul (4), cuvintele „ directorul general al Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor,” se vor substitui cu cuvintele „ directorul general al Agenției de Inspectare și a Monumentelor,”.

8. Articolul 439⁶ :

la alineatul (1), după sintagma “art.177 alin.(3),” se adugă sintagma “alin.(4), lit. c), d),”.

Articolul II. Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea
Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului.

Proiectul de modificare Codului Contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008, elaborat și prezentat de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova în condițiile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova precum și în condițiile art. 47 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.747/1996.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite.

În ultima perioadă construcțiile neautorizate au împânzit Municipiul Chișinău, dar și alte localități, în special urbane.. Blocuri de locuit, spații comerciale, gherete, panouri, mansarde, balcoane, anexe, garaje neautorizate le poți întâlni la tot pasul. Construcțiile sunt amplasate atât pe teren privat, cât și pe teren public, care ulterior este privatizat, sau asupra căruia se instituie suprafețe, astfel statul sau APL-ul este deposedat și de teren. Cred că suntem unicii din lume care avem construcție amplasată în drum (str. Valea Crucii, Chișinău), casă de locuit pe acoperișul unui bloc locativ (str. Tudor Strișcă, Chișinău), blocuri în parc sau pe terenul monumentelor istorice.

Blocurile de locuit edificate fără asigurarea infrastructurii, atrag după sine o serie de alte probleme: lipsa de locuri în instituții de învățământ, locuri de parcare, transport public, ambuteiaje,...

Unele autorități locale emit certificate de urbanism și autorizații de construcție cu încălcări, astfel permițând edificarea de construcții cu încălcarea legii și a normativelor în construcții, punând în pericol viața și sănătatea oamenilor, interesul patrimonial al persoanelor fizice și juridice, dar și interesul public. Se crează un haos urban, care lipsește de orice concept și logică dezvoltarea urbană, aspectul localităților, dar și conservarea și valorificarea identității sale istorice.

La construcțiile existente se admit modificări, reconstrucții, modificări care pot duce la prăbușirea construcțiilor, care obstrucționează accesul la lumină a vecinilor, sau care fac imposibilă exercitarea drepturilor de proprietate a vecinilor.

Încă în anul 2013, o comisie parlamentară de anchetă, a investigat demolarea sau deteriorarea mai multor monumente istorice. S-au constatat mai multe încălcări dar nimeni nu a fost atras la răspundere. Și pînă atunci, și de atunci, monumentele istorice au fost demolate sau deteriorate pentru a folosi în special terenul lor spațios și amplasat de regulă în centru localității, pentru a edifica alte noi construcții.

La ora actuală am constatat două probleme ce țin de cadrul normativ, ce favorizează sau permit asemenea lucruri:

1. Existența unui cadru legal imperfect. Legislația învechită în domeniu, elaborată în anii 1990-2000, sau lipsa în genere unei legi care ar fi procedura de demolare silită. În actuala legislație s-au modificat unele legi (Legea 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor, legea 591/1999 cu privire la spațiile verzi, ...), dar mai urmează să îmbunătățim legislația.

2. Sancțiunile mici, raportate la prejudiciul cauzat, riscul social. Sancțiunile aplicate astăzi pentru construcții neautorizate sau demolarea/deteriorarea monumentelor sunt mai mult simbolice. Persoanele fizice sau juridice, responsabilii din APL încalcă conștient legislația în domeniu, știind că pedeapsa pe care o riscă este nesemnificativă.

Această stare gravă de lucruri în domeniu argumentează necesitatea intervenirii urgente în acest domeniu, motiv din care am elaborat prezentul proiect de lege și am indicat la art. II intrarea legii în vigoare la momentul publicării în Monitorul Oficial al RM.

1. Sancțiuni mici în raport cu prejudiciul cauzat, pericolul social al faptei, dar și cu beneficiul rezultat în urma încălcării legii.

Codul Contravențional, la Articolul 2, descrie expres Scopul legii contravenționale:

“Scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum și în prevenirea săvârșirii de noi contravenții.”

Prin urmare, legea prevede anumite acțiuni cu caracter ilicit, pentru care prevede anumite sancțiuni, în cazul săvârșirii acestor fapte.

Legea își atinge scopul, doar atunci când sancțiunile prevăzute sunt în măsură să preîntâmpine apariția acțiunilor ilicite, iar dacă totuși au fost săvârșite, să prevadă o sancțiune echitabilă cu fapta.

De exemplu o persoană fizică care a demolat un monument de for public, conform art.74, al.(3), scăpa cu o amendă de 1500 lei. Iar o companie de construcții care construiește neautorizat un bloc locativ, conform art. 179, poate scăpa cu o amendă de 6000 lei. Credeți că sancțiunea este echitabilă cu fapta ?

Doar pe parcursul anului 2021, doar Agenția de Supraveghere Tehnică a constatat 544 de contravenții, care reprezintă diverse încălcări în domeniul construcții. Totodată, conform articolului 423¹⁰ Cod Contravențional, acțiunile contravenționale prevăzute de articolului 179 “Construcții neautorizate și intervenții neautorizate la construcțiile existente” sunt constatate de organele specializate ale administrației publice locale. Ceea ce denotă faptul că acest număr este cu mult mai mare.

Cu regret, constatăm că sancțiunile prevăzute la moment pentru contravențiile prevăzute la art. 74, art. 177, art. 179,... nu sunt în măsură să prevină și nici nu sunt deja echitabile.

Sancțiunea pecuniară prevăzută la moment, raportată la salariu mediu pe economie, a scăzut, respectiv efectul lor a scăzut proporțional. Analiza în tabel:

Articolul	Pondere minimă salariu mediu 2016	Pondere maximă salariu mediu 2016	Pondere minimă salariu mediu 2022	Pondere maximă salariu mediu 2022
74/1	29,7%	59,4%	15,2%	30,3%
74/1	59,4%	118,8%	30,3%	60,6%
74/1	89,1%	148,5%	45,5%	75,8%
74/2	29,7%	79,2%	15,2%	40,4%
74/2	158,4%	217,8%	80,8%	111,1%
74/2	237,6%	297,0%	121,2%	151,5%
74/3	59,4%	99,0%	30,3%	50,5%
74/3	178,2%	237,6%	90,9%	121,2%
74/3	247,5%	346,5%	126,3%	176,8%
74/4	59,4%	89,1%	30,3%	45,5%
74/4	198,0%	297,0%	101,0%	151,5%

74/4	297,0%	396,0%	151,5%	202,0%
74/5	29,7%	74,3%	15,2%	37,9%
74/5	89,1%	118,8%	45,5%	60,6%
74/6	99,0%	198,0%	50,5%	101,0%
74/7	207,9%	237,6%	106,1%	121,2%
74/8	59,4%	89,1%	30,3%	45,5%
74/8	178,2%	297,0%	90,9%	151,5%
74/9	59,4%	89,1%	30,3%	45,5%
74/9	178,2%	297,0%	90,9%	151,5%
93/1	8,9%	14,9%	4,5%	7,6%
93/1	89,1%	148,5%	45,5%	75,8%
93/2	9,9%	19,8%	5,1%	10,1%
93/2	99,0%	198,0%	50,5%	101,0%
177/1	23,8%	47,5%	12,1%	24,2%
177/1	35,6%	71,3%	18,2%	36,4%
177/1	59,4%	89,1%	30,3%	45,5%
177/2	35,6%	59,4%	18,2%	30,3%
177/2	59,4%	118,8%	30,3%	60,6%
177/2	178,2%	237,6%	90,9%	121,2%
177/3	59,4%	89,1%	30,3%	45,5%
177/3	89,1%	178,2%	45,5%	90,9%
179/1	59,4%	89,1%	30,3%	45,5%
179/1	207,9%	237,6%	106,1%	121,2%
358	5,9%	29,7%	3,0%	15,2%
358	59,4%	118,8%	30,3%	60,6%
358	118,8%	237,6%	60,6%	121,2%

Cuantumul amenzilor, raportat la cuantumul cheltuielilor ce ar trebui să le suporte contravenientul pentru a respecta legea este net inferior. Ex.: Sancțiunea pentru fapta săvârșită, prevăzută de art.177, alin. (2), lit. "b) neamenajarea, la terminarea lucrărilor de construcții, a terenurilor ocupate

temporar pentru aducerea lor la starea inițială; ”, este de la 1800 pînă la 24050 lei, care achitate în 72 de ore se înjumătățesc (900-12025 lei). Pe cînd reabilitarea unei porțiuni de cale de acces, cu suprafața de 300 m², a costat bugetul Municipiului Chișinău 250 mii lei, după ce o companie nu a reparat asfaltul deteriorat după ce a tras comunicațiile.

În aceste condiții este absolut necesară creșterea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la art. 74, art. 177, art.179, și anume:

Creșterea semnificativă a sancțiunilor va discura săvîrșirea contravențiilor din două motive:

- Crește semnificativ costul încălcării. Respectiv riscul încălcării devine nefezabil economic.
- Sancțiunea complementară aplicată, face ca să ratezi venituri mult mai mari pentru perioada pentru care a fost interzisă ocuparea unei funcții sau desfășurarea unei activități.

Cumulate, aceste două sancțiuni for fi în măsură să descurajeze încălcările abuzive în domeniul construcțiilor și urbanismului.

2. Prevederea unor fapte ilicite în Codul Contravențional, care la moment nu sunt calificate ca și contravenții.

Unele reglementări prevăzute în legislația din domeniul construcțiilor și urbanismului, dar nu numai, sunt încălcate conștient, fiindcă nu sunt prevăzute la moment sancțiuni pentru asemenea fapte. Totodată săvîrșirea lor sunt în măsură să pună în pericol viața sau sănătatea persoanelor, integritatea construcției, sau interesul public.

Din acest motiv am introdus reglementări noi, ce prevăd fapte contravenționale, care pînă la acest moment nu erau prevăzute de Codul Contravențional sau Codul Penal.

De ex. Art. 74, alin. (10), art. 93, literele e), f), g), h), art. 177, alin. (1), lit. m), alin. (2), lit. c) și i), alin. 6).

3. Modificări de ordin tehnico-legislativ.

3.1 După ultimele modificări a Codului Contravențional s-au modificat mai multe legi, a căror prevederi le regăsim și în cod, astfel ele trebuie uniformizate. De exemplu schimbarea denumirii „ Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor” în „ Agenția de Inspectare a Monumentelor”.

Cu toate că în textul art.177, sunt prevederi ce țin de domeniul urbanismului, , sintagma „urbanism” lipsește. Astfel, se propune includerea acestei sintagme în denumirea și textul articolului 177. Unele prevederi au fost expuse într-o redacție mai reușită.

3.2 Articolul 177 din codul contravențional la moment în cadrul unuia și aceluiași articol sunt prevăzute mai multe fapte pentru care sunt stabilite aceeași sancțiune, deși pericolul social este diferit. Din acest motiv, prevederile art. 177, alin. (1), lit. i), k), art.177, alin. (2), lit. c), d), f), g), j) și art.177, alin. (3), lit. i), au fost structurate în art.177, la alin. 4), 5).

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul nu are ca obiectiv armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Proiectul de lege pentru modificarea Codului Contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008, prevede operarea următoarelor modificări:

- 1. Creșterea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la art.74, art.93, art.177, art.179, art.358, art.364.**

- creșterea sancțiunilor pecuniare;
- adăgarea sancțiunilor complementare (interzicerea de a ocupa o funcție sau desfășurarea o anumită activitate pe un termen de pînă la 1 an);

Creșterea semnificativă a sancțiunilor va discuraja săvîrșirea contravențiilor din două motive:

- Crește semnificativ costul încălcării. Respectiv riscul încălcării devine nefezabil economic.
- Sancțiunea complementară aplicată, face ca să ratezi venituri mult mai mari pentru perioada pentru care a fost interzisă ocuparea unei funcții sau desfășurarea unei activități.

Cumulate, aceste două sancțiuni for fi în măsură să discurajeze încălcările abuzive în domeniul construcțiilor și urbanismului, iar în cazul săvârșirii lor pedeapsa să fie echitabilă faptei.

2. Completarea codului contravențional cu prevederi noi.

În prezent, sunt monumentele istorice sunt atacate virulent. Sunt demolate, deteriorate, intenționat aduse la degradare, Pe terenul monumentelor, dar și pe suprafața zonei de protecție sunt autorizate, contrar legii, lucrări de construcții și demolări. Din acest motiv a fost nevoie să extindem aplicarea art. 74 și asupra monumentelor istorice, dar și să prevedem în calitate de faptă contravențională anumite acțiuni, ce nu se regăseau pînă la acest moment în cod.

La art. 74 am introdus un alin. (10) Aplicarea climatizoarelor sau a instalațiilor ingineresti pe fațadele principale ale monumentelor istorice

se sancționează cu amendă în mărime de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

La art.93 literele e), f), g), h) cu următorul cuprins:

„e) executarea lucrărilor de către persoane necertificate în domeniu conform prevederilor cerințelor Legii nr.778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică și Legii nr.354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile sau în lipsa categoriei corespunzătoare de executare a lucrărilor;

f) executarea amplasării construcțiilor, precum și a rețelelor edilitare contrar documentației de proiect;

g) distrugerea sau strămutarea construcțiilor în procesul de formare a bunului imobil contrar documentației de proiect;

h) recepția și înregistrarea bunurilor imobile contrar documentației de proiect precum și a actelor normativ;”.

sancțiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins:

se sancționează cu amendă de la 50 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 360 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

sancțiunea alineatului (2) va avea următorul cuprins:

se sancționează cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

La art.177 alin. (1), lit. m) neinformarea de către investitor/beneficiar a Agenției pentru Supraveghere Tehnică despre efectuarea recepției obiectului, instalațiilor aferente și/sau rețelelor tehnico-edilitare construite/reconstruite”;

La art.177 alin. (2), lit. c) lipsa proiectului de organizare a șantierului, neîngrădirea șantierului de construcție, neconservarea șantierului de construcție conform proiectului și neconservarea construcțiilor avariate cu pericol de exploatare;

La art.177 alin. (2), lit. i) lipsa panoului informativ la șantier sau necorespunderea acestuia cu prevederile actelor normative

La art.177 alin. (6) Neemiterea certificatului de urbanism sau autorizației de construire în termenul prevăzut de lege, refuzul nejustificat de emitere a autorizației de construire/desființare sau a certificatului

de urbanism în termenul prevăzut de lege pentru documentațiile complete, sau solicitarea altor documente decât cele prevăzute de lege.

4. Ajustări de ordin tehnico-legislativ.

4.1 La articolul 177:

Cu toate că în textul art.177, sunt prevederi ce țin de domeniul urbanismului, în denumirea articolului și prevederile alineatului (1) și (2), sintagma „urbanism” lipsește. Astfel, se propune includerea acestei sintagme în denumirea articolului 177.

4.2 Articolul 423⁸:

la alineatul (1), cuvintele „Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor” se vor substitui cu cuvintele „Agenția de Inspectare a Monumentelor”.

la alineatul (4), cuvintele „directorul general al Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor,” se vor substitui cu cuvintele „directorul general al Agenției de Inspectare și a Monumentelor,”.

5. Fundamentarea economico-financiară.

Implementarea proiectului de lege nu necesită cheltuieli financiare și alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect de lege nu va fi necesară modificarea altor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege urmează a fi supus consultărilor publice în conformitate cu prevederile legale.

8. Constatările expertizei anticorupție.

Proiectul de lege urmează a fi expertizat de Centrul Național Anticorupție în condițiile legii.

9. Constatările expertizei juridice.

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în condițiile legii.

10. Constatările altor expertize.

Proiectul nu conține nici un aspect ce vizează reglementarea activității de întreprinzător, respectiv, nu este necesară elaborarea Analizei Impactului de Reglementare (AIR).

Deputat în Parlament

Grădinaru Vasile

